

PRIPOROČILA

PRIPOROČILO KOMISIJE (EU) 2017/1803

z dne 3. oktobra 2017

o izboljšanju zakonitih poti za osebe, ki potrebujejo mednarodno zaščito

(notificirano pod dokumentarno številko C(2017) 6504)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Preselitev je pomembno orodje za zagotavljanje zaščite prisilno razseljenim osebam in jasen izkaz globalne solidarnosti s tretjimi državami pri obvladovanju velikega števila oseb, ki bežijo pred vojnami ali preganjanjem. Preselitev z nadomestitvijo nevarnih tokov nedovoljenih migracij v Unijo z varnimi in zakonitimi potmi pomaga reševati življenja, prispeva k zmanjševanju nedovoljenih migracij in upravljanju migracijskega pritiska ter slabi tihotapske mreže. Preselitev je zato tudi pomemben element celovite azilne in migracijske politike EU.
- (2) Ob krizi v Sredozemlju so institucije Unije septembra 2015 nemudoma priznale obstoj izrednih razmer zaradi izjemno velikih migracijskih tokov v regiji ter pozvale k sprejetju kratkoročnih in dolgoročnih ukrepov za obvladovanje migracijskih tokov zunaj EU, zagotovitev učinkovitega nadzora naših zunanjih meja, okrepitev politike EU na področju vračanja ob hkratni reformi skupnega evropskega azilnega sistema ter izboljšanje varnih in zakonitih poti v EU.
- (3) Komisija je 8. junija 2015 v okviru takojšnjih ukrepov ter s ciljem celostnega obravnavanja migracijske krize in izkazovanja solidarnosti s tretjimi državami, ki nosijo največje breme svetovne begunske krize, priporočila vzpostavitev programa EU za preselitev 20 000 oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito, v roku dveh let⁽¹⁾. Države članice in pridružene države dublinske uredbe so se 20. julija 2015 dogovorile, da bodo preselile 22 504 osebe, ki potrebujejo mednarodno zaščito, z Bližnjega vzhoda, Afriškega roga in severne Afrike⁽²⁾.
- (4) Da bi razbili mreže za tihotapljenje migrantov in migrantom ponudili alternativo, da jim ne bi bilo treba tvegati življenj, sta se EU in Turčija 18. marca 2016 odločili za prekinitev kroga nenadzorovanih prihodov migrantov, ki ustvarjajo humanitarno krizo, ter se dogovorili o vrsti ukrepov, vključno s preselitvijo Sircev, ki potrebujejo mednarodno zaščito, v države članice.
- (5) Na podlagi izjave EU in Turčije je Svet spremenil Sklep Sveta (EU) 2015/1601⁽³⁾, da se državam članicam omogoči izpolnitev njihovih obveznosti glede premestitve 54 000 prosilcev s preselitvijo, humanitarnim sprejemom ali drugimi oblikami zakonitega sprejema Sircev, ki potrebujejo mednarodno zaščito, iz Turčije v okviru nacionalnih in večstranskih programov.
- (6) Newyorška deklaracija za begunce in migrante z dne 19. septembra 2016, ki jo je sprejelo vseh 193 držav članic Združenih narodov, poziva k pravičnejši delitvi bremen in odgovornosti pri sprejemanju in podpiranju beguncev po vsem svetu. Države članice Združenih narodov so izrazile namen, da bodo povečale število in vrste zakonitih poti, ki so na voljo beguncem, ki jih je treba sprejeti ali preseliti v tretje države⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Priporočilo Komisije z dne 8. junija 2015 o Evropskem programu za ponovno naselitev, C(2015) 3560 final.

⁽²⁾ Sklepi predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta 20. julija 2015.

⁽³⁾ Sklep Sveta (EU) 2016/1754 z dne 29. septembra 2016 o spremembi Sklepa (EU) 2015/1601 o uvedbi začasnih ukrepov na področju mednarodne zaščite v korist Italije in Grčije (UL L 268, 1.10.2016, str. 82).

⁽⁴⁾ Newyorška deklaracija za begunce in migrante, dostopna na: <http://www.unhcr.org/new-york-declaration-for-refugees-and-migrants.html>.

- (7) V okviru programa, dogovorjenega 20. julija 2015, in na podlagi izjave EU in Turčije je bilo do 20. septembra 2017 preseljenih več kot 23 000 oseb. Države članice so v okviru nacionalnih programov preselile dodatne osebe, ki potrebujejo mednarodno zaščito.
- (8) Samo v letu 2016 so države članice preselile 14 205 beguncev, kar je znatno povečanje v primerjavi z 8 155 osebami, preseljenimi v letu 2015, 6 550 osebami, preseljenimi v letu 2014, ter med 4 000 in 5 000 osebami, preseljenimi na leto v obdobju 2010–2013. To povečanje kaže dodano vrednost in potencial sodelovanja in usklajevanja na ravni EU na področju preselitve. Kaže tudi pomen ustreznega financiranja preselitev iz proračuna EU, ki za obdobje 2014–2017 znaša 293,3 milijona EUR.
- (9) Države članice, ki še niso izpolnile zavez, prevzetih v okviru trenutnih programov, bi morale to storiti brez odlašanja. Zaveze, ki bi po izteku obeh programov ostale neizpolnjene, bi bilo treba prenesti v naslednje sprejemanje zavez za preselitev in dodati k novim zavezam, ki jih bodo prevzele države članice.
- (10) EU mora z začasnih programov za preselitev in humanitarni sprejem preiti na stabilen okvir za preselitev v EU. V ta namen je Komisija v okviru reforme azilnega sistema EU predložila predlog za vzpostavitev okvira Unije za preselitev ⁽¹⁾, da bi se osebami, ki potrebujejo mednarodno zaščito, zagotovile varne in zakonite poti do nje. Hitro sprejetje predloga je pomembno za učinkovitejšo, pravičnejšo in stabilnejšo evropsko azilno in migracijsko politiko.
- (11) Za zagotovitev rednih preselitev do vzpostavitve okvira Unije za preselitev je Komisija na 8. forumu o preselitvi in premestitvi 4. julija 2017 države članice pozvala, naj predložijo ambiciozne zaveze za preselitev na podlagi dogovorjenih prednostnih nalog za to obdobje in v skladu s predvidenimi globalnimi potrebami Visokega komisariata Združenih narodov za begunce (UNHCR) za leto 2018.
- (12) Namen tega priporočila je zagotoviti, da se prizadevanja za preselitev nadaljujejo v obdobju med zaključkom trenutnih programov EU za preselitev in operacionalizacijo okvira Unije za preselitev, ter spremljati sprejemanje zavez, ki se je začelo 4. julija 2017, glede na nastajajoče dodatne potrebe, kot je določeno v dokumentu UNHCR o predvidenih globalnih potrebah po preselitvi za leto 2018.
- (13) Priporočilo želi podpreti stalna prizadevanja držav članic za zagotavljanje in izboljšanje zakonitih in varnih poti za osebe, ki potrebujejo mednarodno zaščito. Države članice bodo z ukrepi v skladu s tem priporočilom izkazale solidarnost s tretjimi državami, v katerih je razseljenih veliko oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito, ter prispevale k mednarodnim pobudam za preselitev in boljšemu splošnemu upravljanju razmer na področju migracij. Cilji tega priporočila so zato v skladu s predlogom za vzpostavitev okvira Unije za preselitev.
- (14) Izbira prednostnih regij temelji na potrebi po nadaljnjem izvajanju izjave EU in Turčije z dne 18. marca 2016, in sicer tudi prek prihodnjega prostovoljnega programa humanitarnega sprejema, nadaljevanju preselitev iz Jordanije in Libanona ter spremljanju napovedi iz „Akcijskega načrta za ukrepe v podporo Italiji, zmanjšanje pritiska na osrednji sredozemski poti ter večjo solidarnost“ ⁽²⁾ o preselitvi iz ključnih afriških držav vzdolž osrednje sredozemske migracijske poti in na poti do nje, vključno z Libijo, Nigrom, Čadom, Egiptom, Etiopijo in Sudanom.
- (15) Države članice so v okviru sprejemanja zavez, ki se je začelo 4. julija 2017, do 20. septembra predložile približno 14 000 zavez. Za prispevek k skupnim prizadevanjem za reševanje življenj in omogočanje verodostojnih alternativ nedovoljenim gibanjem je potrebno dejavnejše udejstvovanje vseh držav članic.
- (16) Globalne potrebe po preselitvi obsegajo 1,2 milijona oseb in UNHCR vedno znova poziva vse države, naj v skladu z nameni, izraženimi v Newyorški deklaraciji za begunce, postopno razširijo svoje programe za preselitev. Glede na navedeno in na podlagi napredka, doseženega od leta 2015, bi morala Unija ponuditi vsaj 50 000 mest za preselitev, da bi se do 31. oktobra 2019 sprejele osebe iz tretjih držav, ki potrebujejo mednarodno zaščito.
- (17) V podporo državam članicam pri izvajanju tega cilja bi bilo treba iz proračuna Unije dati na razpolago 500 milijonov EUR. Države članice lahko v skladu s pogoji Sklada za azil, migracije in vključevanje za vsako osebo, preseljeno iz prednostnih regij, prejmejo pavšalni znesek v višini 10 000 EUR.

⁽¹⁾ COM(2016) 468 final.

⁽²⁾ SEC(2017) 339.

- (18) UNHCR načrtuje začasni mehanizem za nujno evakuacijo najranljivejših skupin migrantov iz Libije. EU bi morala skupaj z drugimi svetovnimi akterji prispevati k temu mehanizmu, da bi najranljivejšim osebam, ki potrebujejo mednarodno zaščito in so zdaj v Libiji, dejansko omogočil dostop do možnosti za preselitev. Nedovoljene migracije se bodo nehale samo, če bo obstajala resnična alternativa nevarnim potovanjem. Države članice bi morale zato pri sprejemanju svojih zavez za preselitev upoštevati in podpreti tudi to pobudo UNHCR.
- (19) Predstavniki Francije, Nemčije, Italije in Španije ter visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko in podpredsednica Komisije so skupaj s predstavniki Nigra in Čada ter predsednikom libijskega predsedniškega sveta v skupni izjavi o obravnavanju izziva migracij in azila z dne 28. avgusta 2017 priznali, da je glede na to, da se migracije, za katerimi stojijo tihotapci, zmanjšujejo, treba organizirati preselitev posebno ranljivih oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito.
- (20) Vsaj 50 000 mest za preselitev iz prednostnih regij, ki jih bo ponudila Unija, bo prispevalo k svetovnim solidarnostnim pobudam za povečanje zakonitih poti, vključno z nedavnim globalnim pozivom UNHCR za 40 000 mest za preselitev iz držav ob osrednji sredozemski poti v letu 2018.
- (21) Za zagotovitev spremljanja izvajanja bi morale države članice vsak mesec poročati Komisiji o osebah, ki so bile v skladu z njihovimi zavezami preseljene na njihovo ozemlje, ter navesti državo, iz katere je bila posamezna oseba preseljena.
- (22) Komisija bi morala do 31. oktobra 2018 pregledati napredek pri izvajanju tega priporočila. Na podlagi tega pregleda in ob upoštevanju splošnega stanja migracij v EU in po svetu so države članice lahko pozvane, da spremenijo svoje zaveze.
- (23) To priporočilo bi moralo biti naslovljeno na države članice. Pridružene države so pozvane, da prispevajo k skupnim evropskim prizadevanjem v zvezi s preselitvijo –

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

POVEČANJE ZAVEZ ZA PRESELITEV

- (1) Na podlagi izkušenj pri izvajanju trenutnih programov EU za preselitev in za olajšanje prehoda s teh programov na okvir Unije za preselitev bi morale države članice ponuditi vsaj 50 000 mest za preselitev, da bi se do 31. oktobra 2019 sprejele osebe iz tretjih držav, ki potrebujejo mednarodno zaščito.
- (2) Države članice, ki v okviru sprejemanja zavez za preselitev, ki ga je Komisija začela 4. julija 2017, še niso predložile svojih zavez, bi morale to storiti najpozneje do 31. oktobra 2017, države članice, ki so to že storile, pa bi morale razmisliti o povečanju svojih zavez, da bi se dosegel cilj.
- (3) Države članice bi morale svoje zaveze osredotočiti na:
 - (a) zagotavljanje rednih preselitev Sircev ter državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva, razseljenih zaradi konflikta v Siriji, iz Turčije, da se podpre izvajanje izjave EU in Turčije z dne 18. marca 2016, in sicer tudi prek prihodnjega prostovoljnega programa humanitarnega sprejema;
 - (b) zagotavljanje rednih preselitev iz Libanona in Jordanije;
 - (c) prispevanje k stabilizaciji razmer v osrednjem Sredozemlju s preselitvijo oseb, ki potrebujejo zaščito, iz Libije, Nigra, Čada, Egipta, Etiopije in Sudana, vključno z zagotavljanjem podpore začasnemu mehanizmu UNHCR za nujno evakuacijo najranljivejših skupin migrantov iz Libije.
- (4) Države članice so pozvane, da svoje zaveze za preselitev izpolnijo čim prej, po potrebi v tesnem sodelovanju z UNHCR in s podporo urada EASO.

SPREMLJANJE

- (5) Države članice bi morale Komisiji vsak mesec sporočiti število oseb, ki so bile za izpolnitev njihovih zavez preseljene na njihovo ozemlje, ter navesti državo, iz katere je bila posamezna oseba preseljena.

FINANČNA PODPORA

- (6) Države članice bi morale za izpolnitev zavez za preselitev iz tega priporočila v celoti izkoristiti finančno podporo v višini 500 milijonov EUR, ki je na voljo v okviru Sklada za azil, migracije in vključevanje.

PREGLED

- (7) Komisija bo do 31. oktobra 2018 pregledala to priporočilo. Po tem, ko bo Komisija pregledala izvajanje tega priporočila, in ob upoštevanju splošnega stanja migracij v EU in po svetu so države članice lahko pozvane, da po potrebi posodobijo svoje zaveze.

NASLOVNIKI

- (8) To priporočilo je naslovljeno na države članice.

V Bruslju, 3. oktobra 2017

Za Komisijo
Dimitris AVRAMOPULOS
Član Komisije
